

Spesiell bok med misvisende tittel

Bjørn Johan Øverbye, Britt Hertzberg Untiedt, Vilhelm Schjelderup

Ja takk, begge deler!

Helse i en ny tid. 203 s, ill.

Arendal: Pallade, 2012. Pris NOK 470

ISBN 978-82-303-2160-7

Forfatterne er to leger og en sykepleier med sterk tilknytning til alternativ medisin. Innledningsvis beskriver de at de opplever et paradigmeskifte der de ser fremveksten av alternativ medisin som et tegn på at en etablert vitenskap kommer til kort. Målgruppen oppfattes å være folk flest og pasienter mer enn fagfolk, helsepersonell og den vitenskapelig orienterte leseren.

Boken er innbundet, og trykkkvaliteten er god. Strektegningene er av Bjørn Johan Øverbye. Forfatterne drøfter flere spennende problemstillinger i de sju kapitlene. Interessante overskrifter inviterer til videre lesning, og undertitlene deler innholdet i naturlige bolker. Avslutningsvis er det kildehenvisninger for noen av synspunktene som presenteres.

Tidligere helseminister Dagfinn Høybråten har skrevet en introduksjon hvor han maner til debatt om samspillet mellom alternativ behandling og helsetjenesten for øvrig. Det er også tydelig at forfatterne ønsker å bidra til debatt ved å beskrive sine meninger med sterke metaforer og det som en del lesere trolig vil oppfatte som et provoserende språk.

I første kapittel beskriver en av forfatterne påstander om helsevesenets utilstrekkelighet og skadeverk for folkehelsen, noe som følges opp i det siste kapitlet. Tematikken er spennende, men leseropplevelsen skjemmes av at kampen mot alternativ medisin males med bred pensel. Sammenlikninger med heksebrenning og jødeforfølgelse og bruk av krigspolemikk passer kanskje ikke for den alminnelige leseren? Skolemedisin omtales som «Slagskipet MS Industrimedisin» som torpederer den alternative medisins gode hensikter og effekter. Så vel medisinutdanningen som legemiddelindustrien beskrives som korrumpert – alternative leger/behandlere er sågar blitt drept – og forfatteren kan bli oppfattet å ha en særegen oppfatning av forskning og vitenskap.

En annen forfatter beskriver sine erfaringer fra en naturmedisinsk klinikk, herunder alternativmedisinske forståelsesmodeller, alternative diagnostiske metoder og behandlingsprinsipper. Hennes erfaring er interessant, og i et senere kapittel omtales «gjenoppgagelsen av mennesket» gjennom bioenergetiske og biologografiske prinsipper.

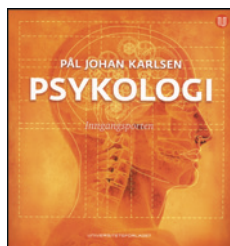
Dette er forhold som den tredje forfatteren utdypes gjennom å beskrive forholdet mellom elektromagnetisme og legevitenenskap. Han tar også for seg helbredelsessystemet, levende veseners autonomi og det holografiske prinsippet i medisin. Innen disse temaene refereres det til dokumentasjonsbegrepet på en måte som er lite gjenkjennelig innenfor konvensjonell medisinsk forskningsteori. Den impliserte orden som forklaring/dokumentasjon på homøopatiens effekt, tar vitenskapsbegrepet ut av tradisjonell kontekst.

Personlig opplevde jeg boken som meget interessant, men beklageligvis ikke særlig brukbar for meg som forsker og lege. Det er dessverre også altfor langt mellom omforente og forsonende utsagn til å dekke tittelen: *Ja takk, begge deler!* Snarere preges boken av konspirasjonsteoretisk språkdrakt som kanskje heller opprettholder de alternativmedisinske skyttergraver.

Arne Johan Norheim

Nasjonalt forskningscenter innen komplementær og alternativ medisin (NAFKAM)
Universitetet i Tromsø

Psykologi for psykologistudenter

Pål Johan Karlsen

Psykologi

Inngangsporten. 342 s, ill.

Oslo: Universitetsforlaget, 2012. Pris NOK 399

ISBN 978-82-15-01502-6

Boken er ment å være en psykologistudentens første møte med faget, dvs. at den vil utgjøre starten på sosialisering til psykologprofesjonen. Dette prøver forfatteren å oppnå med et språk som direkte henvender seg til oss lesere, og en tekst som tar oss i hånden og følger oss gjennom de ulike områdene av moderne psykologi. På veien møter vi stadig norske psykologer fra alle fire universiteter, også med gode, smilende bilder av dem, og med fortellinger om hva de driver med som forskere og som praktiskere.

Teksten er velskrevet, formen er original, og den er eksemplarisk som en modell for hvordan man kan introduseres til et profesjonsstudium. Tenk om vi hadde en liknende bok som introduksjon til medisinstudiet i Norge?

Det er ikke tvil om at leger som utdannes i dag, i Norge eller utlandet, har svært begrensede kunnskaper i psykologi. Her i landet er det bare Universitetet i Oslo som har en teoretisk eksamen i medisinsk psykologi. Følgene av dette er dels at vi mangler et felles medisinsk/psykologisk språk i videre- og etterutdanningen av leger, for eksempel i kommunikasjonspsykologi, personlighetspsykologi og tilknytningspsykologi. En annen konsekvens er til dels at legene av og til oppfører seg som psykologiske analfabeter vis-à-vis pasienter, sykepleiere, hjelpepleiere og andre profesjoner som lærer langt mer psykologi. Det er derfor ikke tvil om at vi trenger mer psykologisk litteratur for medisinstudentene og leger.

Denne boken er likevel ikke den rette for oss. Dels er den altfor tett lagt opptil sosialiseringen til å bli psykolog, noe det er brukt mye plass på, og dels spenner den for vidt i sin gjennomgang av faget psykologi. Alt blir like viktig, og de enkelte emnene kan bare få noen få linjer hver. Det jeg mener våre studenter og unge leger trenger mer av, er bøker i *medisinsk* psykologi, som kjennetegnes av at forfatterne har tatt ut av psykologien de delene som er særlig relevante for leger, og som man så har plass til å gå i dybden i. Dette er de delene av psykologien som studentene erfarer verdien av når de skal praktisere den biopsykososiale modellen. Skal denne modellen kunne brukes effektivt i praksis, må legene vite hvilke psykologiske faktorer som er viktig å evaluere ved ulike sykdommer og skader. Her er det fortsatt et stort kunnskapshull.

Per Vaglum

Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap
Universitetet i Oslo